

Datum: 24.2. 2026.

Broj: 2-06-1052

MOGUĆA OBUSTAVA IZVOZA DRVETA U EU: ŠUME USK ŽRTVE DEVASTACIJE I LOŠIH ZAKONA

Bihać, 24. februar 2026. godine – Dok se planovi sječe u Unsko-sanskom kantonu ispunjavaju sa **98%**, obnova šuma se realizuje sa svega **41%**, što dugoročno vodi ka uništavanju ovog resursa, upozorio je danas Transparency International u BiH (TI BiH). Na konferenciji o reformi zakona o šumama istaknuto je da javna preduzeća, čijih je **88% direktora politički povezano**, daju prioritet kratkoročnoj eksploataciji nad biološkom održivošću, dok kanton, zbog zastarjelog obračuna naknada gubi milionske iznose.

Ovakva praksa ne samo da devastira šume, već Bosnu i Hercegovinu dovodi u realnu opasnost od **gubitka tržišta Evropske unije**. Ukoliko se hitno ne uspostave sistemi digitalne sljedivosti i ne uskladi zakonodavstvo sa novom EU Uredbom o proizvodima koji ne uzrokuju krčenje šuma (EUDR), domaći proizvodi od drveta neće moći preći granicu, ključna je poruka sa konferencije „**Kantonalni zakoni o šumama: Između reforme i EUDR zahtjeva**“, koju je danas u Bihaću organizovao TI BiH

Na konferenciji, koja je okupila predstavnike Vlade i Skupštine Unsko-sanskog kantona (USK), upravu ŠPD "Unsko-sanske šume" i stručnjake, predstavljeni su zabrinjavajući efekti stupanja na snagu nove EU regulative, što se očekuje krajem 2026. godine, a koja zahtijeva da za svaki proizvod od drveta posjeduje precizne geolokacijske koordinate (WGS84) parcele s koje drvo potiče, kao i dokaz da na tom mjestu nije bilo degradacije šume nakon 2020. godine. Ovaj zahtjev se sa zakonske, tehničke i operativne strane **nije moguće ispuniti** što izvoz drveta iz Bosne i Hercegovine u EU dovodi pod znak pitanja čime je ugrožen cijeli sektor šumarstva.

"Domaći izvoznici se suočavaju s operativnim rizikom jer, bez jedinstvenog informacionog sistema, ne mogu partnerima u EU dostaviti validne podatke o porijeklu. Ako BiH bude klasifikovana kao zemlja 'visokog rizika' zbog korupcije i nedostatka podataka, naši kamioni će prolaziti rigorozne kontrole, što prijeti gašenjem radnih mjesta u drvnoj industriji," istakao je prof. dr. Dženan Bećirović sa Šumarskog fakulteta u Sarajevu, koji je upozorio da trenutna fragmentiranost sektora, gdje FBiH nema zakon o šumama, a kantoni imaju neujednačene propise i nepovezane informacione sisteme, onemogućava ispunjavanje ovih uslova.

Poseban fokus stavljen je na stanje u Unsko-sanskom kantonu pa je tako analiza TI BiH pokazala da javna preduzeća u ovom sektoru često daju prioritet kratkoročnim prihodima nad dugoročnom održivošću. Podaci za 2023. godinu pokazuju da je ŠPD "Unsko-sanske šume" realizovalo plan sječe sa **98%**, dok je realizacija plana pošumljavanja iznosila svega **41%**.

Udruženje za borbu protiv korupcije "Transparency International" u Bosni i Hercegovini
Reg. Br. UP08-07-1-616/11, Ministarstvo pravde BiH, Sarajevo

Sjedište: Krfska 64e, 78000 Banja Luka, Tel/Fax +387 51 224 521, 216 369, 224520
Ispostava: Zmaja od Bosne 20/1 71000 Sarajevo Tel/Fax +387 33 220 049, 220 047
E-mail: info@ti-bih.org

ti-bih.org | transparentno.ba | prijavikorupciju.org

Takođe, ukazano je na problematičan obračun naknada za korištenje šuma. USK naplaćuje naknadu od 9% na osnovicu cijene drveta "na panju", dok se u Republici Srpskoj naplaćuje 10% na veću osnovicu (kamionski put). Zbog ovakvih razlika u obračunu i nepostojanja federalnog zakona, u cijeloj FBiH prikupi tri puta manje prihoda od šumskih naknada u odnosu na RS, iako je obim sječe gotovo identičan (oko 15,8 miliona KM u FBiH naspram 48,4 miliona KM u RS u 2023. godini).

TI BiH je ponovio nalaz da je **88% direktora šumskih preduzeća u BiH politički povezano**, što ovaj sektor čini plijenom stranačkih interesa umjesto resursom za ekonomski razvoj.

Mustafa Ružnić, premijer USK je podvukao da su podaci o političkom uticaju na sektor šumarstva nedvosmisleni i predstavljaju jasan poziv na ozbiljno djelovanje „Krajnje je vrijeme da se okrenemo struci i da se upravljanje šumom stavi u funkciju njene održivosti a ne eksploatacije. Zbog toga EUDR treba da shvatimo kao priliku, a ne kao prijetnju“ dodao je on.

Tokom panel diskusije je naglašeno je da novi Zakon o šumama USK mora riješiti i pitanje nadležnosti u oblasti čuvanja šuma kao i načina utroška budžetskih sredstava za te svrhe, što je trenutno otvoreno pitanje budući da nije izvršena potpuna primopredaja nadležnosti na Kantonalnu upravu za šumarstvo.

Edvin Alijanović, ministar Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva USK zaključio je da kako je „naša politička odgovornost donošenje odluka, ali je isto tako i profesionalna odgovornost usvajanje najboljih rješenja koja će osigurati transparentno, odgovorno i dugoročno gazdovanje šumama“

Sa skupa su upućene preporuke za hitno usvajanje usklađenih propisa a naročito novog Zakona o šumama USK koji će omogućiti digitalizaciju i sljedivost drveta, depolitizaciju upravljačkih struktura u javnim preduzećima te jasnu nadležnost po pitanju čuvanja šuma i kontrolu namjenskog trošenja sredstava za obnovu šuma, kako bi se spriječila dalja devastacija ovog resursa i osigurao opstanak izvoza.